

labod

NOVO MESTO, 15. JUNIJA 1977* LETO VII., ŠT. 6

NASE HOSTESE
NOSE ODEČU

labod
NOVO MESTO

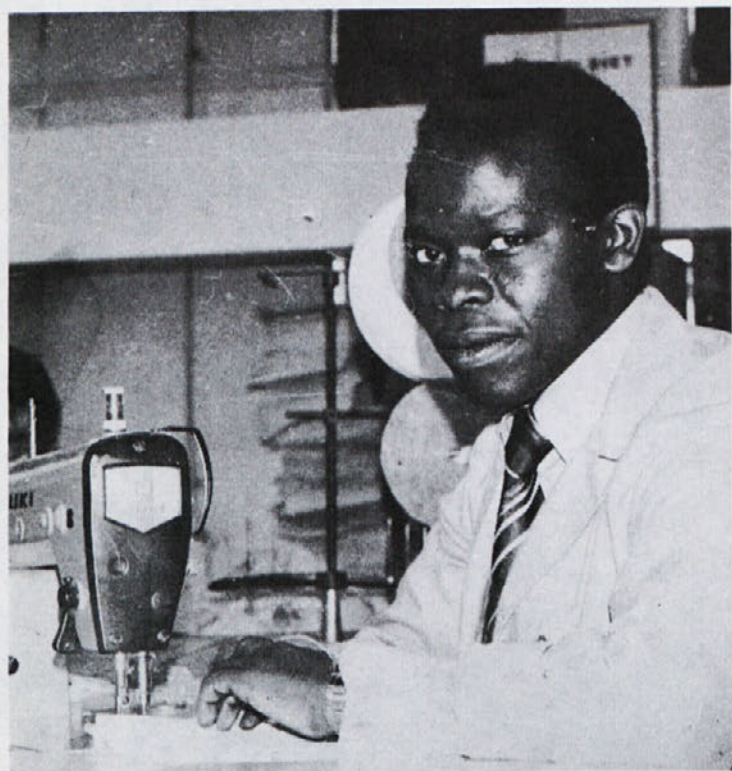

labod

TESE

26. in 27. junija 1950 je bil na zasedanju Zvezne ljudske skupščine sprejet zakon o samoupravljanju v delovnih kolektivih. 27. 6. 1950 je Ljudska skupščina FLRJ sprejela zakon o upravljanju z državnimi gospodarskimi podjetji in z višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih. Zakon je kot osnovo postavil socialistično načelo, da upravljajo s proizvodnjo neposredni proizvajalci sami ter razglasil, da upravljajo s splošnim ljudskim premoženjem v imenu družbene skupnosti delovni kolektivi v okviru družbenih in gospodarskih načrtov in na prodlagi pravic in dolžnosti, določenih z zakonom. Tako se je uresničilo načelo „tovarne delavcem“, delavski sveti pa so postali temeljna oblika samoupravljanja.

kenijski tehniki za našo tovarno YUKEN na izobraževanju

Po dogovoru in pogodbi s kenijskimi partnerji so prišli v našo delovno organizacijo na priučevanje kenijski tehniki. K nam so prišli 5. marca 1977. Po prihodu v Jugoslavijo so se nastanili v hotelu Ajdovec v Senvnici.

Prvi del izobraževanja smo posvetili učenju slovenskega jezika, da bi lažje navezovali stike z ljudmi. Seznanili smo jih z našo družbeno ureditvijo in zgodovino naših narodov. Tako v začetku ni bilo posebnih problemov, razen glavobolov, ki so jih imeli gostje, kar pa je posledica velike podnebne razlike. Nairobi leži na 1540 m nadmorske višine in tam je večna pomlad. Temperatura je vseskozi od 25° do 30°C.

Rabili so precej časa, da so se navadili na naše podnebje; vreme je zadnje čase zelo muhasto in zanje prehladno.

Drugi del izobraževanja smo posvetili strokovnemu znanju, ki naj bi ga pri nas pridobili za strokovno vodenje proizvodnje v Keniji. V našem TOZD Libna v Krškem so na priučevanju trije Kenijci: JOHN GAKUNGA, CORNELL ADERO in MICHAEL MUKUNDA, katere-

ga naši sodelavci kličejo Miha. John in Cornell sta predvidena, da bosta vodila trak moških srajc, Miha pa se priučuje za vzdrževalca šivalnih strojev. Zelo smo zadovoljni, da izobraževanje poteka po predvidenem planu in bo končana za vzdrževalce strojev 1. avgusta in za predelavce 1. septembra 1977. Doseči želimo, da bi čimbolj obvladali tehniko šivanja. Seveda je rok za to kratek, vendar menimo, da bosta trud naših inštruktorjev in vztrajnost praktikantov prav gotovo rodila zaželene uspehe. Vsi Kenijci vodijo dnevnik, ki jim bodo služili

pri priučevanju njihovih delavcev.

Dnevnik imajo zelo lepo urejene. Prav tako so njihovi izdelki zelo lepo sešiti, kar nam zagotavlja, da je naš denar dobro vložen.

Pri nas se počutijo zelo dobro. Zadovoljni so z oskrbo, delom in ljudmi. Velike težave jim povzročata jezik, ki je bil v začetku tudi vzrok za vsa nesoglasja, ki so se pojavljala med delom.

Za 1. maj so bili tri dni v Haludovem pri Malinski na otoku Krku. Prav tako se je vsaka

od delovnih organizacij obvezala, da bo zanje pripravila enodnevni izlet na prosto soboto.

25. maja je bilo vseh devet Kenijcev na obisku pri nas v Labodu, tako da so sedaj dobili pravo podobo naše delovne organizacije in njene veličine. Nadvse presenečeni so bili nad toplim sprejemom pri generalnem direktorju tov. Petanu in razgovorom, ki so ga imeli z njim.

Fantje so se že kar udomachili pri nas in nekateri od njih bi se že kar radi poročili z našimi dekletmi.

Ž. J.

Naša tovarna, ki jo gradimo skupaj z jugoslovanskimi in kenijskimi partnerji v Keniji bo kmalu nared za poizkusno proizvodnjo oziroma priučevanje, ki naj bi se pričelo s 1. septembrom. Lahko pohvalimo kenijsko gradbeno podjetje, ki je v rekordnem času zgradilo 3000 m² proizvodne površine. Pričetek zemeljskih del je bil letos februarja. Po najnovejših podatkih je sedaj že vse pod streho in so pričeli z instalacijami. Tovarna se nahaja 40 km od glavnega mesta Kenije Nairobi v mestu TIKI, ki je tako veliko kot Novo mesto.

27. junij - dan samouprav - ljalcev

Letošnji 27. junij praznujemo v izredno pomembnem trenutku za naš delavski razred. Praznujemo ga v času, ko si prizadevamo, da bi čim prej uveljavili zakon o združenem delu. Ta zakon, ki je bil po vsestranskih dolgotrajnih pripravah in široki javni razpravi plebiscitarno sprejet, predstavlja uresničevanje temeljev ustave iz leta 1974. Pomeni tudi zavestno odločitev vseh samoupravljalcev naše socialistične samoupravne družbe, da urejamo naše skupne interese in potrebe na novih osnovah, z odločujočim glasom delavcev v združenem delu.

Ta veliki korak v nadaljnjem razvoju naše socialistične samoupravne družbe je nepretrgana pot uresničevanja idej in opredelitve delavcev - samoupravljalcev od dneva, ko so prevzeli vodstvo in odgovornost za naše gospodarstvo. V preteklem obdobju smo nedvomno s skupnim delom uspeli uresničiti naloge. S sredstvi, ki so jih združili delavci, in s samoprispevki občanov smo zgradili nove šole, vrtce, zdravstvene ustanove, veliko stanovanj, odprli smo nove proizvodne obrate in odpravili vrsto problemov, s katerimi se srečujemo vsak dan na delu in ob prostem času. Ob tem smo samoupravljalci množično pomagali pravočasno odpraviti

najtežje posledice naravnih nesreč.

27. junij, dan samoupravljalcev, nas spodbuja k novim delovnim uspehom v želji, da ustvarimo še boljši jutrišnji dan naše družbene skupnosti. To pa vse obvezuje, da skrbimo za utrjevanje naših samoupravnih delegatskih odnosov, večjo produktivnost, nagrajevanje po vloženem delu in dosledno uresničevanje sprejetih nalog. Pri tem je prav, da ugotovimo tudi slabosti, ki jih moramo pri nadaljnjem delu odpraviti, če hočemo doseči začrtane cilje.

Težave, ki jih imamo v gospodarstvu, je mogoče odpraviti s prizadevnim in odgovornim odnosom v delovnem procesu, z ustvarjanjem novih družbeno verificiranih vrednosti na osnovi samoupravno odgovorne odločitve, kar je pogoj, ki zagotavlja uresničevanje naših samoupravnih pravic.

Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, novi kvaliteti urejanja naših skupnih potreb v združenem delu in okolju, omogočata, da solidarno urejamo družbeno-ekonomske in samoupravne odnose, to pomeni, da moramo drug drugemu prisluhni in se dogovoriti za uresničitev skupnih interesov.

Ko uresničujemo zakon o združenem delu, se pripravljamo na volitve leta 1978 in obujamo 27-leno prehojeno pot delavcev samoupravljalcev, ocenimo rezultate in slabosti z zavestjo, da bomo pri nadaljnjem združevanju dela in sredstev skrbeli za še večjo družbeno-ekonomsko reprodukcijo in razvoj socialističnih samoupravnih odnosov v interesu delavskega razreda.

seme klije

Ko praznujemo letošnji dan samoupravljalcev, praznujemo obenem tudi 40-letnico KPS, 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in njegov 85. rojstni dan. Revolucionarni boj, ki so ga začeli pred 40 leti delavci, študentje in kmetje, je zahteval številna življenja, naddoloveške napore za uresničitev zgodovinske težnje jugoslovanskih narodov: ŽIVETI V SVOBODNI DOMOVINI.

Naše naloge in programi zahtevajo od nas kar največjo angažiranost, če hočemo uspešno nadaljevati delo naših predhodnikov. V vsaki sredini moramo biti skrajno delavni, da bomo uresničili skupne cilje, ki smo jih zapisali v zakonu o združenem delu in v ustavi.

Delavec mora v vsaki delovni organizaciji postati aktiven samoupravljalac, oblikovalec delovnega procesa, s pravicami ter dolžnostmi vključen v delegatski družbenopolitični sistem. Aktivnost samoupravljalcev Laboda je zadovoljiva; proizvajalci so prisotni pri reševanju vseh problemov v TOZD. Samoupravljalci smo postali aktivni oblikovalci dela in življenjskega prostora delovnih ljudi. Močno se je povečala tudi aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah in društvih.

Seveda z doseženim še nismo zadovoljni. Hočemo več zmag, še več aktivnosti. V našem nadaljnjem delu moramo posvetiti še več pozornosti vzgoji vsakega proizvajalca v zrelo, odgovorno osebnost, ki

bo aktivno delala v naši samoupravni družbi. Pravi samoupravljalac je sposoben nositi vsa odgovorna bremena, ki mu jih bo slej ko prej naložilo naše združeno delo. Za samoupravljalce se revolucionarni boj ni končal, še nadalje se bomo z rami zavzemali za nadaljnjo preobrazbo družbe, za še boljše življenje, za čim večjo socialno varnost in dosledno nagrajevanje po delu.

Zavedamo se, da so naši predhodniki strahotno trpeli v najtežjih trenutkih revolucije in to je naše tudi največje vodilo za doseg idealov naših mater in očetov.

Večjo pozornost bomo posvetili delovni kvaliteti vsakega našega člana. Dosledno se bomo držali načela, sprejetega na zboru v Kragujevcu. Bojevali se bomo proti vsakemu formskemu delu, rutinerstvu, oportunistu in bolj zaostrili odgovornost. Zavzemali se bomo, da se bodo v vseh družbenopolitičnih organizacijah uveljavili mladi proizvajalci.

Pred nami stoji še ena velika naloga: volitve leta 1978. Če hočemo, da bodo delavci samoupravljalci prevzeli odgovorne delegatske naloge, se moramo že sedaj začeti pripravljati na ta pomemben dogodek. Ne smemo dopustiti, da nas bodo zastopali neodgovorni, ki jim ni mar delegatska baza in nimajo posluha za interese delovnih ljudi, ki so jim zaupali to pomembno nalogo. Pri evidentiranju delegatov se bodo v veliki meri pokazali sadovi našega dela in z velikim optimizmom lahko pričakujemo, da bodo uspešni.

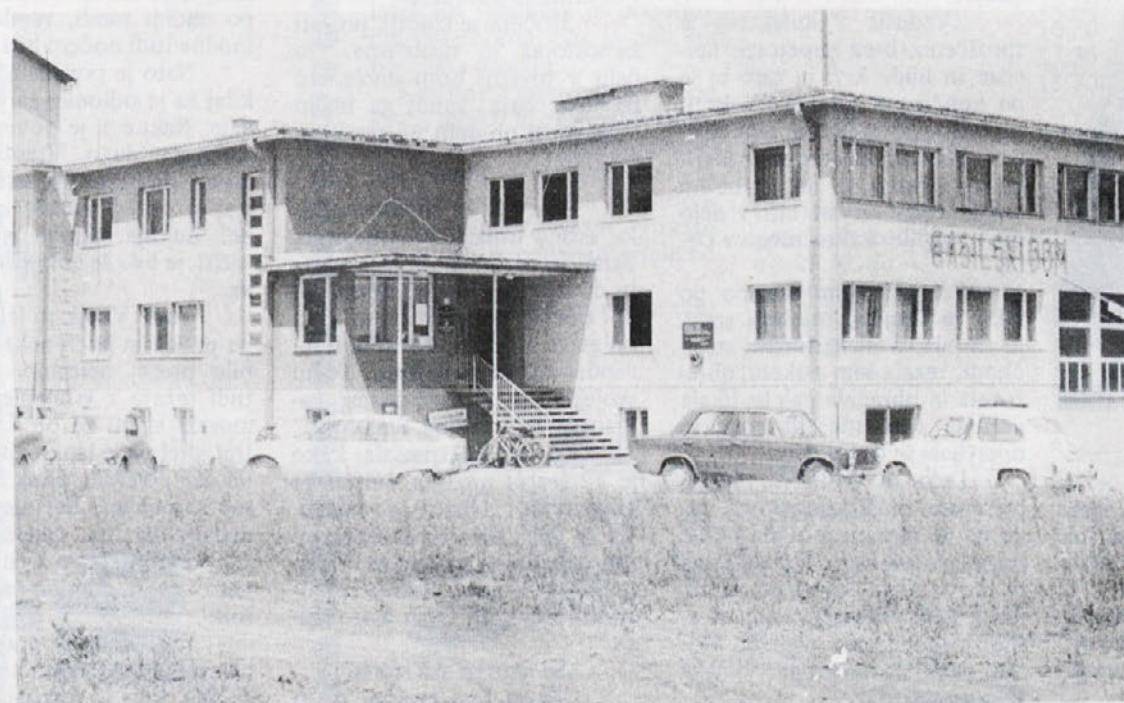
Zavzemali se bomo za dosledno izvajanje zakona o združenem delu, se pravi, da delavci pri uresničevanju svojega vladajočega položaja v združenem delu in družbi odločajo svobodno, neposredno in enakopravno, na osnovi samoupravne demokratične povezanosti ter vzajemne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti in enakopravnosti narodov in narodnosti.

Ob vsem našem delu, življenju v svobodni domovini in ob praznovanju dneva samoupravljalcev v naših mislih neprestano valovi simbol, ki nam daje poleta, novih moči in ogromno energijo - TITO.

Tito, ki je vse življenje žrtvoval za svobodo, samoupravljanje, mir na svetu in nevrščenost.

Vsi praznujemo skupaj s Titom. Zato ne smemo počivati, delegati moramo naprej, da mu bomo vrnili drobec dela, ki ga je opravil za nas.

Kaj hočemo povedati? Morda to, da po Titovi zaslugi živimo svobodno in se vzpenjamo v višine kot svobodne ptice.

Gasilski dom v Novem mestu, ki je v neposredni bližini naše tovarne, bi moral v bližnji prihodnosti postati s svojimi prostori naš sestavni del. Razgovori o odkupu doma so že v teku.

kako v nerezine na m. lošinj

manšete, paletuške, prednje in zadnje dele po barvah, nato je robila krpe, šivala žepe z okrasnim sukancem, likala prednje dele, delala je tudi na kontroli.

Pravi, da je bila tako z delom, kot z ljudmi, s katerimi je delala, zadovoljna, vendar ravno ko se je dobro vpeljala, je njena praksa minila. Čeprav ji je bilo delo všeč in čeprav se zaveda, da je praksa sestavni del spoznavanja poklica, ji je šola ljubša kot delo in z njim povezane obveznosti na delovnem mestu. Ne zahteva toliko fizičnega naporja in nenehne zbranosti. Prepričana je, da je za ženo za strojem precej naporno, zlasti če jo po osmih urah intenzivnega dela v tovarni, ki zahteva skrajno zbranost in odgovornost, doma čakajo še družina in kup gospodinjstevskega dela.

„Delo v Delti pa me je pripravilo do razmišljanja o tem, kako imamo ljudje različno razvit čut odgovornosti. Nekateri želijo biti odgovorni, drugi so, tretji ves ta čut hote, zavedajoč se, kaj v delovnem procesu pomeni, izostrijo do skrajne meje, čeprav seveda vedno ne gre vse po maslu.“

Pohvalila je tudi odnos delavk do nje – novinke. Vedno so ji bile pripravljene pomagati in svetovati. Nikoli je niso gledale postrani, tudi če je bilo kdaj kaj narobe.

Prepričana je, da je takšen odnos do dela in sodelavcev posledica in sad naše družbene ureditve. „Nikjer na svetu ni za mlade tako poskrbljeno, kot v naši deželi. Imamo vse pogoje, da se duševno in telesno razvijemo v zdrave ljudi – mlade samoupravjalce.“

P. C.

Kraj Nerezine leži na Lošinj in je od Novega mesta oddaljen približno 280 km. Peljete se preko Ljubljane do Postojne po novi avtomobilski cesti, kjer zavijete na cesto, ki pelje na Rijeko, vendar pred Rijeko pri Matuljih zavijete proti Opatiji ter se peljete skozi Ičiče, Lovran, Medvejo, Moščeniško Drago vse do kraja Zagorje, kjer zavijete proti morju do Brestova. Od tu vozita trajekta na Porozino na otoku Cresu. Pot nadaljujete skozi Cres mimo edinstvenega sladkovodnega jezera Vransko do Osorja, kjer preko dviznega mostu pridete na otok Lošinj. Po nekaj kilometrih zavijete iz glavne ceste proti Nerezinam, v bližini je počitniško naselje.

Tu ima naša delovna organizacija od 1. 7. letos dalje 7 počitniških hišic v prijetni senci. Samo naselje leži ob zalivu med otokoma Lošinj in Cres, ob čudoviti peščeni plaži s kristalno čisto vodo. Lošinj ima eno najbolj ugodnih klim na severnem Jadranu in ga posebno priporočajo asmatikom.

V hišici so naslednji prostori: soba z zakonsko posteljo in manjša soba z ležiščema v nadstropju; dnevni prostor s kuhinjskim kotom ter pomožnim ležiščem. Kuhinja je popolnoma opremljena, tam je tudi vsa potrebna posoda.

Ker boste sami kuhali, boste kruh, mleko in zelenjavo kupovali v 10 – 15 minut oddaljenem naselju Nerezine, medtem ko se boste po meso ali podobno potrudili z avtom v mesto Lošinj, ki je oddaljen približno 20 km.

Dnevna soba služi hkrati tudi kot obednica.

POČITEK PRIHAJA

Vsak čas bodo naši otroci zapustili šolske klopi. Posamezni „labodovci“ pa so se ali se že namakajo po morju. Dopusti so letos bolj koristno razporejeni po TOZD, zato pričakujemo, da bo v letošnjih poletnih mesecih letovalo več „labodovcev“ in njihovih družin kot doslej.

Veliko jih bo preživelo dopust v našem domu v Bašaniji pri Savudriji ter v počitniških hišicah na Lošinj. **PRIJETEN DOPUST!**

Uredništvo

Vozni red
trajekta Rijeka – Porozine –
vozi vsak dan

Odhod iz Rijeke	Prihod v Porozine
6.00	7.45
9.300 (25. 6. – 4. 9.)	
13.30	11.15 (25. 6. – 4. 9.)
17.00 (15. 6. – 5. 9.)	15.15
	18.45 (15. 6. – 5. 9.)

Do 14. 6. in 6. 9. odhaja iz Rijeke ob 15. uri, iz Porozine ob 16.45 uri.

Vozni red
trajekta na relaciji Porozine na otoku Cresu – Brestova (vozi vsak dan)

Porozine	Brestova
6.	6.30
7.	7.30
8.	8.30
9.	9.30
10.	10.30
11.	11.30
13.	13.30
14.	14.30
15.	15.30
16.	16.30
17.	17.30
18.	18.30
19. (15. 5. – 25. 9.)	19.30 (15. 5. – 25. 9.)

Do 15. 5. in od 25. 9. vozi ob petkih in nedeljah. Opozorilo: od 25. 6. do 4. 9. 77 je odhod iz Brestove in Porozine vsake pol ure; prvi odhod je ob 5. uri, zadnji ob 21. uri.

spoprijeti se z ovirami

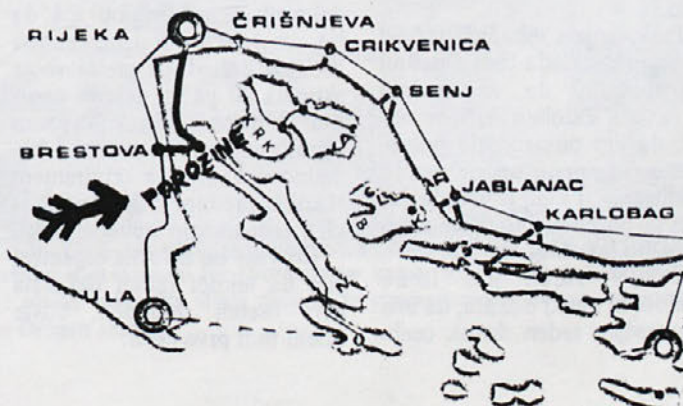
Julija začne veljati nov zakon, ki govori o svobodnem odločanju o rojstvu otrok. Kako smo pripravljeni nanj?

Koordinacijski odbor za načrtovanje družine pri republiški konferenci SZDL je 26. maja zasedal v novomeški tovarni zdravil. Govorili so o pripravah za uresničevanje nove zakonodaje, ki prinaša bistvene novosti zavarovancem, po drugi strani pa zavezuje tudi zdravstveno službo.

Kot je na seji poudarila predsednica koordinacijskega odbora Živa Beltram, gre pri zakonu o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok za korenite spremembe dosežane zakonodaje. Medtem ko v javni razpravi zakon ni doživel veliko pripomb, računajo, da obstaja tih odpor v nekaterih sredinah in pri posameznikih in da utegne zaradi tega priti do ovir.

Kako je zdravstvena služba pripravljena na dodatno delo, ki se ji obeta z novimi pravicami občanov? Predvsem so ljudjem potrebna pojasnila. Žena (tudi mladoletnica) sama odloča, ali bo rodila ali ne; tako se borimo proti kriminalnim splavom. Poslej bodo ženski strokovno opravili splav v zdravstveni ustanovi.

Še vedno pa je ena glavnih nalog predvsem preventiva: razširjevanju kontracepcije, da do splavov sploh ne bi prišlo. Nič manj pomembna ni spolna vzgoja otrok od predšolske dobe do polnoletnosti, in svetovanje pred sklenitvijo zakonske zveze.

spoznajmo jih

Ura se je bližala enajsti. Toplo sonce je metalo svoje žarke skozi na rahlo razpotegneno mizo v sejni sobi naše tovarne. Zmenjene smo bile ob enajstih. Za razgovor z njimi sem se odločila v času malice, ko so bile v sproščenem razgovoru in so mi njihovi veseli obrazki in živahni gibi rok pritegnili pogled. Želela sem jih spoznati in jih ob mesecu mladosti predstaviti tudi širšemu krogu kolektiva, saj predstavljajo generacijo, ki živi in čuti z nami, ki je, čeprav še rosno mlada, del nas in ki bo, ko pride za to čas, nadaljevala naše delo.

Beseda je o treh dijakinjah šolskega centra za oblačilce in frizerje v Mariboru, ki so bile v naši temeljni organizaciji „Delta“ na dvomesečni praksi. Ta dan je bil zadnji dan njihovega dela, ker jih ponovno kličejo obveznosti šole.

Ko so stopile v sejno sobo, vso ožarjeno s soncem, prestrašene in nezaupljive, so nekajkrat zamežikale, ker jih je sonce zbudilo v oči, se na hitro predstavile in v kratkem času napletle živahen razgovor.

BER JELKA

Moderno, dolgolaso dekle, živahnih zelenkastih oči, staro 16 let. Obiskuje prvi letnik šole za oblačilce in frizerje v Mariboru in je doma iz Hrastja.

Ko sem se začela pogovarjati o njej, je bila v zadregi. Menim, da o vsem drugem rada govori, o sebi najmanj.

Delovala je izredno mirno in zbrano. Ker ne verjamem, da je mlad človek lahko tako miren, kot se mi je zdela, sem rahlo dregnila v to njeno mirnost. Povedala je: „Po značaju sem mirna in ponavadi mi uspeva to mirnost tudi ohraniti. Pridejo pa tudi trenutki, ko mi prekipi. Včasih se to zgodi, ampak zdi se mi, da ni to nič hudega. Da bi tlačila vse v sebi in se zapirala vase, ni zdravo.“

Potem je povedala, kako je najprej hotela postati frizerka, a se je kasneje premislila in se odločila za poklic šivilje, ki jo veseli. Vedela je, da je to lepo delo, natančno, primerno za njen značaj. Želja, da bi postala šivilja, ji je prirastla k srcu, zgrabila jo je in vpisala se je v šolo za oblačilce, ki jo sedaj uspešno obiskuje.

„Sicer pa je vsako delo lepo, če ga opravljaš z veseljem.“ To misel je povedala odločno in lepo in ko se je zasmejala, se ji je zasvetila vrsta belih zob.

Glas ima mladosten, svež in odločen, zvenel je lahkotno in zbrano. Na praksi je bila že večkrat. V sedmem razredu osnovne šole 14 dni, v osmem tri tedne in letod dva meseca. Da bo prakso opravila v Delti, se je odločila takrat, ko so ji prijateljice in sošolke povedale, da je delo v tem kolektivu sicer precej težko, vendar prijetno in da so prijetni in ljubeznivi tudi ljudje.

„Vzdušje v kolektivu je sproščeno, brez napetosti, nervoze in hude krvi in zato bi se po končanem šolanju želela tu zaposliti. Že pred tem sem delala v Piku in Zlatorogu v Mariboru, vendar se nikjer nisem mogla tako vživeti niti v delo niti v okolje, kakor ravno v Delti.“

Polagala sem tkanino po mizi za krojenje moških srajc, jo rezala z električnim strojčkom, rezala sem etikete, obrezovala in obračala palete, likala prednje dele moških srajc in opravljala še druge dela.

Delo ni pretežno niti ni presegalo mojih zmožnosti, tako da ne morem reči, da bi me preobremenjevali. Razen tega so me za moje delo lepo nagradili z denarno nagrado in okusno vsakodnevno malico. Moram reči, da sem bila obojega zelo vesela.“

ZAJC JOŽICA

Stara je 16 let in je letos prvič na praksi.

„Za šiviljo sem se odločila, ko sem hodila še v osnovno šolo. Ta poklic me veseli, vedno sem rada šivala in delala razna ročna dela. Ker traja šola za oblačilce, ki jo sedaj obiskujem, le leto in pol, bi želela šolanje nadaljevati na 3-letni obrtni šoli, da bi postala kvalificirana šivilja, nato pa bi si poiskala primerno zaposlitev.“ Povedala je, da bi bila izredno vesela, če bi se zaposlila v našem podjetju, nekaj zaradi tega, ker je v dveh mesecih počitniške prakse že precej spoznala člane kolektiva in se seznanila tudi z načinom in potekom proizvodnje v tovarni, kakor tudi zaradi ugodnih prometnih zvez, ki jih ima z Apačami, kjer je doma.

Jožica je povedala, da imajo doma precej veliko kmetijo, na kateri z mlajšim bratom pomagata staršem pri delu. Na prvražanje, zakaj noče ostati na njej, ampak si želi poiskati kruh v tovarni, je povedala:

„Hočem se izučiti, postati samostojna in neodvisna. Ob delu v tovarni bom imela več prostega časa, kakor ga imajo moji starši ob delu na zemlji in pri živini.“

Govorila je zbrano in zrelo, skoraj trmasto in svojeglavo. Sama je priznala, da je trmasta in da ima to bolj po materi kot po očetu. „Štajerka sem pač, od glave do pet, po duši in srcu, vendar nisem svojeglava. To ni svojeglavost, temveč značaj, kakršnega ima večina Štajercev.“

Ko sem jo vprašala, kako je z njenim prostim časom, je odgovorila: „Nimam ga veliko. Tu so šola, delo na kmetiji, razen tega doma zase in za mamu tudi kaj sešijem, kakšen predpasnik ali krilo. Dan hitro mine.“

„Se razumete s starši?“

„Tu in tam zagrmim, tu in

tam zasije sonce. Razumemo se. Zelo!“ Na lepem je sklenila krog pripovedi. „Saj ni nič posebnega. Živimo in čas beži. Včasih prehitro. Vprašujem se, če je nekoč ljudem čas tudi tako naglo mineval. Naglica že ni bilo takšna, so pa zato manj živeli.“

Glavo je že obrnila proti tretji sogovornici, kot da bi ji hotela predati besedo, ko je še rekla: „Mladost je lepa kot pomlad, a kaj, ko tudi nam prehitro mineva.“

ZUPANČIČ VANJA

Tako kot njenima prijateljicama in sogovornicama je tudi njej šele 16 let in obiskuje prvi razred šole za oblačilce in frizerje — konfekcijska smer. Je kot večina mladih deklet: živahna, moderna, ambiciozna, vendar ne pretirano, vedno je rada lepo oblečena. Kaj se pravi lepo: vedno zlikana, elegantna? „Ne da se dobro počutim v obleki, ki ni skrojena vedno ravno po zadnji modi, vendar staromodna tudi nočem biti.“

Nato je povedala, zakaj in kdaj se je odločila za poklic šivilje. Nekoč si je po nerodnosti raztrgala bluzo. Vtepla si je v glavo, da si jo bo sama sešila. Kaj je potlej nastalo iz te bluze? Luknja, ki jo je nameravala zašiti, je bila še enkrat tako velika.

Tudi Vanja je letos prvič na praksi in prvih nekaj dni ji je bilo precej nerodno. Imela je tudi težave z vstajanjem, saj je morala vstati že ob 5. uri zjutraj, prej pa je lahko zjutraj vedno dalj poležala, pouk ima namreč popoldan. Šolanje bi rada nadaljevala na triletni obrtni šoli, da bi dosegla kvalifikacijo, nato pa v modno-modelarski šoli.

Prve tri tedne prakse je delala v prikojevalnici naše TOZD, kjer je sortirala rokave.

splošna obrazložitev

To posplošeno obrazložitev objavljamo zaradi tega, ker je uporabna za vsak splošni akt, pa tudi koristna, da posameznik lažje dojame potrebo po splošnih aktih; ob izdelavi načrta posameznega akta bo podana posebna obrazložitev za konkreten primer.

Ne zanikamo, da se ob sprejemanju vsakega splošnega akta sprašujemo, zakaj je to potrebno, komu koristi. Živimo v civilizirani družbi, ki uveljavlja načela zakonitosti pri urejanju medsebojnih odnosov. Zato je odgovor na zastavljeno vprašanje:

— Določen samoupravni akt moramo sprejeti, ker tako določa zakon (pravna osnova za sprejemanje samoupravnih splošnih aktov). Na primer: zakon o združenem delu v členu 405. določa, da mora TOZD sprejeti samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD; člen 179 pa določa, da mora tudi delovna skupnost sprejeti ta splošni akt. Ni dvoma, da je v vsakem primeru, kadar zakon določa, da se določeno področje uredi s splošnim aktom, to tudi nujno potrebno, da bi se izboljšalo stanje na tem področju, kar koristi vsakemu delavcu in družbi kot celoti.

— Določen samoupravni akt pa lahko sprejmemo tudi, če tega zakon ne določa, in sicer, kadar sami ocenimo, da je to potrebno.

V enem in v drugem primeru področje, ki je predmet samoupravnega splošnega akta, ni samoupravno in organizacijsko urejeno tako, kot to želimo, oz. urejeno je, vendar moramo ureditev uskladiti z novo zakonodajo in večjo stopnjo organiziranosti družbe (stanje področja, ki ga urejamo).

V enem in drugem primeru ne bo težko ugotoviti razloge in cilje sprejemanja samoupravnih splošnih aktov, v vsakem primeru želi ureditev nekega področja izboljšati položaj delovnega človeka in varstvo pri delu oz. socialno varnost delavca v združenem delu.

Razumljivo je, da v nobenem aktu ni takšnih določil, da delavec takoj lahko opazi nastalo spremembo; šele z uresničevanjem samoupravnega splošnega akta, z doseganjem zastavljene cilja bo delavec lahko ugotovil, da je bil akt res potreben in da je prispeval tudi k izboljšanju njegovega položaja v združenem delu.

D. PERIČ

živite s časom, poslušajte s tekočim računom

V modernem svetu, v katerem živimo, moramo modernizirati tudi naše finančno poslovanje. Pri tem nam bo pomagala Ljubljanska banka, podružnica Novo mesto, naš svetovalec v denarnih zadevah. Podrobne analize, ki jih je opravila Ljubljanska banka, so pokazale, da prebivalstvo pri prenosu osebnih dohodkov na hranilne knjižice še vedno precej časa zadržuje pri sebi veliko gotovine, ki jo namenja za zadovoljevanje tekočih potreb. Po drugi strani, pa je v gospodarskih organizacijah naprej občutiti poredke pomankanje sredstev za razširjeno reprodukcijo in krepitev materialne podlage združenega dela.

Temu vprašanju smo v Ljubljanski banki posvetili veliko pozornost ter v okviru akcije za pospeševanje varčevanja in ustvarjanje razmer za stabilnejše gospodarjenje začeli množično uvajati tekoče račune, občane pa navajati na sodoben način brezgotovinskega plačevanja s čeki.

Poslovanje s tekočimi računi se povsem sklada tudi z našimi prizadevanji, da zagotovimo občanom sodoben bančni servis, da jim omogočimo gospodarno in preprosto denarno poslovanje. Ta cilj je najlažje doseči ravno s pravilno in smotno uporabo tekočega računa.

Tekoči račun ima lahko vsakdo, ki banki dokaže, da ima zagotovljen redni dotok oseb-

nih prejemkov, pogoj je pravzaprav le opravilna sposobnost.

Postavlja se vprašanje, ali ima lahko občan oboje, to je hranilno knjižico in tekoči račun. Lahko, toda osebne dohodke mora delovna organizacija nakazovati le na en naslov: ali na hranilno knjižico ali na tekoči račun. Od vas je torej odvisno, ali uporabljate tekoči račun le zato, da vam poenostavlja plačevanje, da vam ni treba nositi gotovine s seboj, ali pa tudi za varčevanje.

Plačevanje s čeki, oziroma nalaganje gotovine na tekoči račun pomeni tudi varčevanje, kajti denar, ki ga imate na tekočem računu, obrestuje banka prav tako kot hranilno vlogo na vpogled. Ček pomeni gotovino in ga lahko vsak trenutek vnovčite ali z njim plačate v vsaki trgovini, v vsakem hotelu, na vsaki bencinski črpalki, na vsaki pošti itd. Toda dokler se ček ne vrne v Ljubljansko banko, vam ta ne bremeni tekočega računa za znesek, ki ste ga bili napisali na ček; od tega zneska se vam še vedno nabirajo obresti. To je edinstvena prilika, da imate denar vedno s seboj, (v obliki čekov), pa se vam kljub temu obrestuje.

Desetletja je v tujini, doma pa šele nekaj let v navadi, da si ljudje, ki znajo ravnati z denarjem, odprejo ne le hranilno knjižico, marveč svoj tekoči račun. Nič več ne prejemajo denarja v ovojnicah niti ne puste, da bi jim podjetje nakazovalo osebni dohodek še naprej na hranilno knjižico. Poskrbijo, da se jim vsi dohodki stekajo na tekoči račun. Zato se vse več delovnih organizacij odloča, da bo na tak način izplačevanja osebnih dohodkov prešla večja skupina ali pa vsi delavci naenkrat. V takem primeru delovna organizacija sama uredi vse formalnosti v zvezi z odpiranjem tekočih računov, tako da delavci s tem nimajo nobene skrbi.

Ko vam bo delovna organizacija na tekoči račun nakazala prvi osebni dohodek, boste dobili tudi prve čeke.

Naj vas sedaj na kratko seznanimo še s prednostmi, ki jih imajo pri takem načinu poslovanja občani, imetniki tekočih računov.

Imetnik tekočega računa lahko razpolaga s svojim denarjem kjer koli že od izplačilnega dne naprej, medtem ko mora pri prenosu na hranilno knjižico dati osebni dohodek najprej vpisati v hranilno knjižico in je s tem krajevno in časovno vezan.

Ček je danes že toliko uveljavljen, da lahko občan z njim plačuje vse vrste blaga, storitev in obveznosti. S takim načinom plačevanja — brez uporabe gotovine — se občani izognejo zamudnemu čakanju pred bančnim okencem. Ček je seveda mogoče tudi vnovčiti za gotovino v vseh poslovnih bankah in enotah SDK širom po Jugoslaviji.

Za imetnika tekočega računa utegne biti posebno privlačno, da lahko pooblasti banko, naj zanj plačuje redne mesečne obveznosti. Tako se reši inkasantov in odvečnih potov s poloznicami.

Imetnik tekočega računa uživa tudi to ugodnost, da lahko postane saldo njegovega tekočega računa z odobritvijo banke za določen čas in določen znesek negativen.

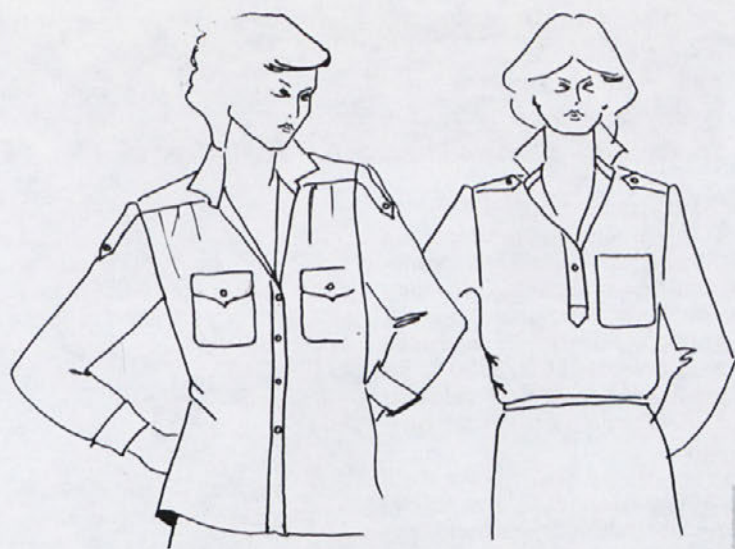
Sredstva na tekočih računih obrestuje Ljubljanska banka po 7,5 % letni obrestni meri.

Ček je tudi najbolj varna oblika denarja, saj če ga izgubite, ga razen vas ne more nihče vnovčiti.

To so le nekatere izmed prednosti, ki jih prinaša tekoči račun, podrobnejša navodila o poslovanju s tekočimi računi lahko dobite v informativnem gradivu Ljubljanske banke, ki vam je na voljo v poslovnih enotah Ljubljanske banke, s katero sodelujete, lahko pa vprašanja naslovite tudi na uredništvo biltena in odgovor boste lahko prebrali v naslednji številki.

Ljubljanska banka
podružnica Novo mesto

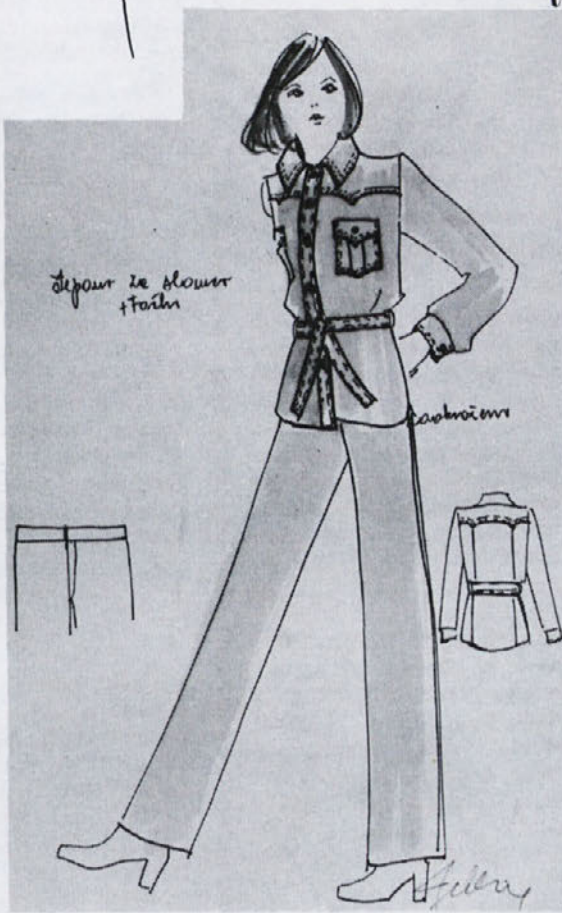

seteks 77

Na tem ljubljanskem sejmu tekstilne industrije, kjer sodelujejo izključno samo jugoslovanski metražerji, so letos prikazali kvalitetno novo kolekcijo metrskega blaga za sezono pomlad – poletje 78.

Obiskali smo v glavnem vse naše dosedanje dobavitelje za program vrhnjih oblačil, od katerih smo dobili kupone za izdelavo kolekcije. Priprave kolekcije za pomlad – poletje 78 so namreč že v polnem teku.

Zanimivost letošnjega SETEKSA je, da gre do naši proizvajalci v korak z zahodnoevropsko modo. Prikazani so bili dezeni v karo in pepita, ki jih narekuje nova moda. Velja poudariti, da so se popravili tudi pri kvaliteti in izdelavi materialov, kar dokazujejo materiali za moške obleke iz mohaira, česar do letos ni bilo na jugoslovanskem tržišču. Posebnost materialov so volna, moheir in trevira, ki so pri nas zelo iskani in smo jih doslej morali uvažati. Enobarvne tkanine so usklajene z evropskim trendom barv.

brno in frankfurt

Meseca maja smo si VO in srajčarji ogledali dva zanimiva sejma v Brnu in Frankfurtu.

Namen potovanja na Češko in v Frankfurt je bil obiskati metražerje, pregledati njihove kolekcije za naslednjo sezono pomlad – poletje 78, zbrati zanimive vzorce za domače tržišče, s katerimi se bo predstavil „Labod“.

Poleg obiska pri metražerjih sem si v Frankfurtu ogledala zanimivo modno revijo firme DELDEN, na kateri so prikazali novitete za naslednjo pomlad.

Zanimivosti: predvsem živahne barve: karibsko modra, jekleno modra (ti dve predvsem v kombinaciji blege barve), nadalje rumena, amazonsko zelena, koralno rdeča in umazano roza.

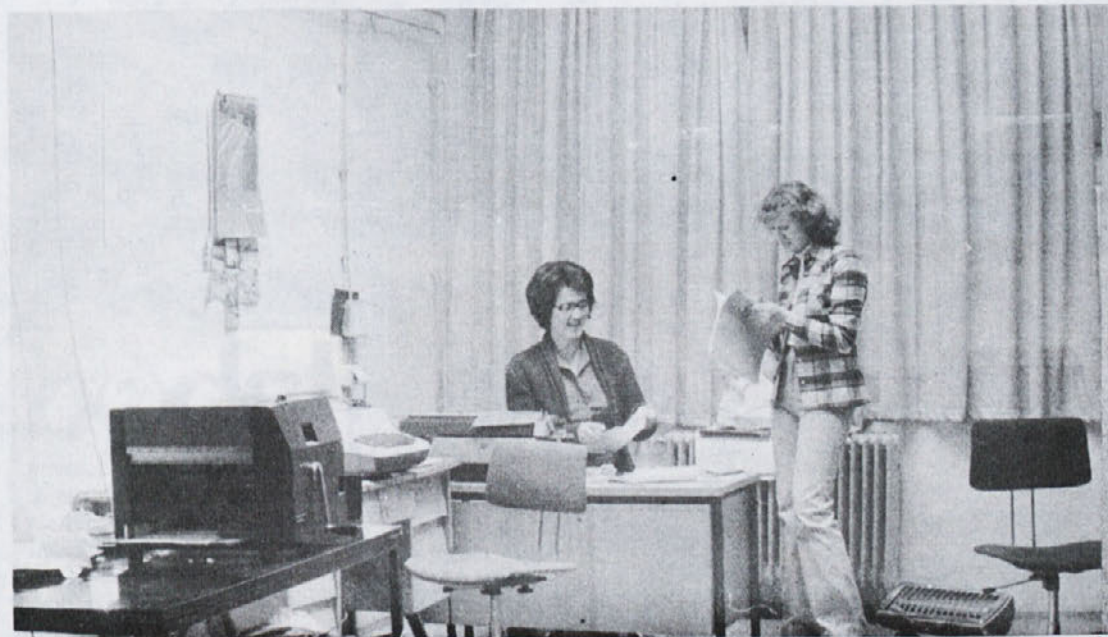
Materiali: platno, rebrasti zamet in gabarden.

Linije: veliko bluzonov v kombinaciji hlač, ki so zelo ozke (25 cm).

Krila: od gub do nabranih; te predvsem za naslednjo sezono v kombinaciji športnih bluzonov ali blazerjev.

Trenutna moda: vse safari. Toda metražerji postavljajo za naslednjo sezono spet na prvo mesto jeans v indigo modri barvi.

JELKA

Nič koliko delovnih nalogov, osnutkov sporazumov ter sporazumov kakor tudi ostale dokumentacije je šlo in gre v vsakodnevno skozi njune roke. Na sliki: delavki iz strojepisnice v delovni skupnosti skupnih služb Rastoder Radmila in Dragan Irena.

Po letu dni, ko smo kot pomoč na Tolminsko poslali počitniško prikolico, so nam jo vrnilo z zahvalnim pismom. Najhujše posledice so odstranjene in trenutno jim ni več potrebna. Postavili smo jo pred skladišče gotovih izdelkov, vendar upamo, da bo med kolektivnim dopustom dobrodošla tudi v Bašaniji pri Savudriji.

bitka je dobljena, boj še ni končan!

S temi besedami je predsednik centralnega komiteja Zveze Komunistov Slovenije France Popit na seminarju za sindikalne delavce ocenil družbeni trenutek, kje smo z uresničevanjem zakona o združenem delu.

Zakon o združenem delu, ki smo ga lani plebiscitarno potrdili vsi, je cilj, h kateremu so težili osveščeni delavci, ko so v preteklosti zahtevali — odtujeni od rezultatov svojega dela — za svoje delo pravično plačilo. Z zakonom o združenem delu je naša družba prva v zgodovini dala odnosom med ljudmi pristno človeško podobo in razgrinja zastor, ki je te medčloveške odnose prikrival kot odnose med stvarmi.

Za svobodno menjavo dela gre. Za menjavo materialnih vrednot za druge nič manj pomembne vrednote: socialno in zdravstveno varnost, znanje, humano in koristno izrabo prostega časa.

Ne moremo in ne smemo idealizirati doseženega: veličanska zmaga nas vseh delovnih ljudi je, da smo samoupravljanje, nagrajevanje po delu, svobodno menjavo dela zapisali v zakon. Politična bitka je dobljena, boj pa še ni končan: gre za vsebinsko uresničitev zakona o združenem delu. Delavci morajo sami odločiti o vsem, o gospodarjenju v delovnih organizacijah, porazdelitvi rezultatov svojega dela ter življenju v sredini, kjer prežive dve tretjini svojega življenja. Neposredno in sami, z razpravljanjem, glasovanjem in odločanjem. Namesto njih ne sme odločati nekdo drug, ki bi si prilastil rezultate njihovega dela in govoril v njihovem imenu.

V četrtek, 26. maja, nas je obiskala delegacija poljskih sindikatov, tekstilne in usnjarske industrije, ki se je prejšnji teden mudila v Sloveniji. Delegacijo je vodila Barbara Natorka, predsednica centralnega odbora tekstilne in usnjarske industrije Poljske. V petih razgovorih smo jim podrobno obrazložili organizacijo dela v podjetju, samoupravno shemo, zelo podrobno pa smo jih seznanili z organizacijo in programom dela sindikata. Žal je zmanjkalo časa za izmenjavo mnenj. Poudarili so, da jim bodo naše izkušnje zelo koristile. Zelo lep vtis je na njih naredila organizacija proizvodnega dela v TOZD Ločna. Zanimalo jih je tudi, kakšne OD prejemajo. Tudi pri njih je tako, da so od vseh gospodarskih panog na najslabšem mestu ravno tekstilci in usnarji.

vesti

Delavska sveta DSSS in TOZD Ločna sta na skupni seji obravnavala predloge samoupravnih sporazumov o osnovnih planov interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976 — 1980 in jih predlagala zborom delovnih ljudi v javno razpravo ter sprejem.

Na isti seji sta delavska sveta obravnavala tudi teze za izdelavo obrambno-napadalnega načrta.

Občinski odbor Rdečega križa v Novem mestu je v počastitev pomembnih obletnic in jubilejev tovariša Tita organiziral proslavo. Proslava je bila na predvečer dneva krvodajalcev v domu JLA. Predstavniki delegacij so prevzeli odličja za krvodajalce, ki so kri darovali 5, 10, 15 in 20-krat, z obvezo, da ta odličja na slovesen način podeli odlikovancem v svoji delovni organizaciji.

Osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Skupne dejavnosti je dal v razpravo delavski svet delovne skupnosti skupnih služb. Javno razpravo vodi sindikat, in sicer v smislu sklepa o postopku pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, s tem, da za ta sporazum obstajajo določene posebnosti, ki so navedene v posebni obrazložitvi.

V četrtek, 2. junija, so odšli brigadirji na mladinsko delovno

akcijo „KOZJANSKO 77“. Med njimi je tudi delavka TOZD Ločna Novo mesto tovarišica Jožica Brulc. Želimo ji, da bi se dobro pučutila in nas vzorno zastopala.

Že večkrat so nas opozorili, da so okna v prvi etaži novega objekta v Ločni, ki so obmjenja proti rokometnemu igrišču, nezashčitena. Odločili smo se, da na okna v prvem nadstropju namestimo zaščitne mreže in tako preprečimo možnosti vlomov.

Na podlagi zveznega zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samozashčiti, varnosti in notranjih zadevah v SRS sta delavska sveta TOZD Ločna in DSSS v Novem mestu imenovala poveljnika štaba, načelnika štaba, namestnika poveljnika štaba ter namestnika načelnika štaba civilne zaščite, kakor tudi štab civilne zaščite.

Oddelek za narodno obrambo skupščine občine Novo mesto in občinski odbor RK Novo mesto že več let organizirata občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Namen je stalno usposabljanje in spodbujanje ekip, da si pridobe čim več znanja iz prve medicinske pomoči, da bi lahko nudile prvo pomoč v miru in vojni. Pokroviteljstvo nad letošnjim tekmovanjem — bilo je 24. maja — je prevzel Labod in sta se ga udeležili tudi dve naši ekipi.

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavak, filmi in prelom — ČZP Dolenjski list, tiska — KNJIGOTISK, Novo mesto